

TRAKTORN

KLÄM- OCH KROSSRISKER

Många allvarliga olyckor sker i samband med till- och frånkoppling av redskap. Det finns risk att klämmas mellan traktor och redskap eller av rörliga delar.

Att tänka på:

- Stå aldrig mellan traktor och redskap om det finns risk för rörelse.
- Säkra traktorn med parkeringsbroms innan kopplingsarbete påbörjas.
- Kommunicera tydligt om flera personer hjälper till vid tillkoppling.
- Kontrollera att alla låsningar och sprintar sitter korrekt
- Håll obehöriga på behörigt avstånd från arbetsområdet.

KONTROLLERA TRAKTORN REGELBUNDET

En väl underhållen traktor är säkrare att använda och minskar risken för både olyckor och driftstopp.

En enkel säkerhetskontroll bör göras före varje arbetspass. Mer omfattande kontroller av exempelvis draganordningar, hydraulslangar, däck och belysning bör genomföras regelbundet och alltid inför intensiva arbetsperioder. Service och underhåll ska utföras enligt tillverkarens anvisningar.

Även brandskyddet bör kontrolleras regelbundet. Lantbrukets Brandskydds-kommitté rekommenderar att det görs årligen. →

LANT-LYFTET
FÖR BÄTTRE HÄLSA & SÄKERHET I GRÖNA NÄRINGAR

Medfinansieras av Europeiska unionen

Mer info:

- Prevents checklista för traktorer: Lantbruk - Traktorer - Prevent Checklistor
- Lantbrukets Brandskyddskommittés checklista för brandskyddskontroll av traktorer: lbk-rekommendation
- Säker Arbetsmiljö Sveriges informationsblad om traktor- och maskinsäkerhet: Traktor- och maskinsäkerhet - Säker arbetsmiljö Sverige
- Mer information om traktorer finns på Prevents webbplats: Traktorer och arbetsmiljö
- Arbetsmiljöverkets information om traktorer: Traktorer - Arbetsmiljöverket
- Tractor Walkaround – Checklist

KRAFTÖVERFÖRINGSAXEL

Kraftöverföringsaxeln är en av traktorns farligaste delar. Roterande axlar kan fånga upp kläder, hår, rep eller kroppsdelar på bråkdelen av en sekund och orsaka mycket allvarliga skador.

Att tänka på:

- Skyddsrör och skyddskåpor ska vara hela och sitta på plats.
- Skyddskedjor ska vara korrekt monterade så att skyddet inte roterar med axeln.
- Kraftuttaget ska vara frånkopplat innan reparation, rengöring eller underhåll utförs.
- Undvik om möjligt löst sittande arbetskläder.
- Arbetsmiljöverkets information om kraftöverföringsaxlar: Kraftöverföringsaxlar - Arbetsmiljöverket

DRAGANORDNINGAR OCH KOPPLINGAR

Draganordningar utsätts för stora belastningar och slits med tiden. Slitage kan leda till att redskap eller vagnar lossnar under körning. Vid tunga transporter ger ett kuldrag bättre stabilitet och säkerhet än traditionella draganordningar. Det är viktigt att känna till maxlasten för draganordningen.

Kontrollera regelbundet att:

- Hitchkrok, dragögla, kulkoppling och sprintar är i gott skick och fria från sprickor, deformationer eller kraftigt slitage.
- Låsmekanismer fungerar korrekt.
- Glappet mellan hitchkrok och överfall inte överstiger 10 mm. →

LANT-LYFTET FÖR BÄTTRE HÄLSA & SÄKERHET I GRÖNA NÄRINGAR

Medfinansieras av Europeiska unionen

HANDBROMS

En traktors parkeringsbroms är en viktig säkerhetsfunktion.
Kontrollera regelbundet att handbromsen fungerar effektivt och att traktorn står stilla på lutande underlag (10 % lutning).

HYDRAULIK OCH HYDRAULSLANGAR

Hydraulsystem arbetar under mycket högt tryck. Skadade slangar kan orsaka allvarliga olycksfall vid läckage eller slangbrott. Stå aldrig under upplyfta redskap som endast hålls uppe av hydrauliken. Hydrauliska fel, läckage eller slangbrott kan leda till att redskapet plötsligt sänks.

Kontrollera att:

- Hydraulslangar är fria från sprickor, nötning och läckage. Försök aldrig att leta efter hydrauloljeläckage med handen. En fin oljestråle under högt tryck kan tränga in genom huden och orsaka allvarlig skada.
- Kopplingar är hela och täta.
- Slangar inte ligger an mot skarpa kanter eller rörliga delar.

DÄCK OCH HJUL

Traktordäck utsätts för höga belastningar och felaktigt lufttryck kan påverka både säkerhet och köregenskaper. Om ett däck, en fälg eller en låsring brister vid pumpning kan det orsaka mycket allvarliga skador

Att tänka på:

- Ta reda på däckets rekommenderade lufttryck.
- Kontrollera lufttrycket regelbundet.
- Använd manometer och lång luftpåfyllningsslang vid pumpning, så att du inte behöver stå direkt intill däcket under pumpningen.
- Kontrollera regelbundet fälgarna samt däckens skick och mönsterdjup. Var uppmärksam på skador, sprickor och lösa hjulmuttrar.

BROMSAR OCH STYRNING

Bromsar och styrning ska fungera tillförlitligt för att traktorn ska kunna framföras säkert både i arbete och på väg.

Kontrollera regelbundet att:

- Färdbromsarna fungerar effektivt och jämnt.
- Bromspedalerna fungerar korrekt och kan låsas ihop vid körning på väg.
- Styrningen fungerar utan onormalt glapp eller motstånd. →

LANT-LYFTET
FÖR BÄTTRE HÄLSA & SÄKERHET I GRÖNA NÄRINGAR

Medfinansieras av Europeiska unionen

HYTTENS BÄRANDE KONSTRUKTION OCH FJÄDRING

Förarhytten är en viktig del av traktorns skyddssystem. Kontrollera regelbundet att den bärande konstruktionen är hel och fri från sprickor, deformationer och allvarliga rostangrepp. Säkerställ också att hyttens vibrationsdämpare är oskadade och fungerar korrekt.

SÄKER PÅ- OCH AVSTIGNING

Fall vid på- och avstigning är vanliga olyckor inom lantbruket. Använd trepunktskontakt, två händer och en fot eller två fötter och en hand, när du kliver i eller ur traktorn.

Tänk på att:

- Alltid använda fotsteg och handtag – hoppa aldrig från traktorn.
- Håll fotsteg, handtag och plattformar rena från lera, olja, snö och is.
- Kontrollera fotstegen regelbundet och åtgärda skadade eller lösa fotsteg.

TRAFIKSÄKERHET PÅ VÄG

När traktorn används på allmän väg ska den vara väl synlig för andra trafikanter. Under höst- och vintermånaderna är god belysning särskilt viktig eftersom mörker och dålig sikt ökar olycksrisken. Använd varningsljus (saftblandare) när det behövs.

Vid längre transporter, stanna regelbundet och släpp fram övrig trafik.

Om däcken blivit väldigt leriga, gör rent dem innan du kör ut på allmän väg.

Kontrollera före körning att:

- Belysning fungerar.
- Blinkers fungerar.
- Bromsljus och positionsljus fungerar.
- Reflexer och LGF-skylt är rena och synliga.

Läs mer:

- om säkra lantbrukstransporter på Säker Arbetsmiljö Sverige:
  Säkra lantbrukstransporter - Säker arbetsmiljö Sverige →

LANT-LYFTET
FÖR BÄTTRE HÄLSA & SÄKERHET I GRÖNA NÄRINGAR

Medfinansieras av Europeiska unionen

BRANDSÄKERHET

Enligt Lantbrukets Brandskyddskommittés (LKB) rekommendationer gäller följande om brandsäkerhet för traktorer. Samtliga försäkringsbolag ställer samma krav.

Brandsläckare - På traktorer nyregistrerade efter 1996 ska det finnas en handbrandsläckare på minst 4 kg i lägst klass 27A 183B C.

Huvudströmbrytare och godkänt elsystem - Traktorer och arbetsmaskiner i jordbruket ska ha ett godkänt elsystem enligt SBF 127 (Svenska Brandskyddsföreningens regler för brandskydd på arbetsfordon) och vara försedda med en huvudströmbrytare. Huvudströmbrytaren ska slås av när maskinen lämnas utan tillsyn. Utrustning som AdBlue-pump, dator eller GPS som kräver viloström när maskinen är avstängd får kopplas förbi huvudströmbrytaren. Sådana ledningar ska dock vara säkrade med en säkring placerad nära batteriet.

Brandskyddskontroll - Ska utföras minst vart femte år av behörig personal. Däremellan ska brandskyddet årligen kontrolleras av ägaren eller gårdens personal enligt LBK:s checklista.

Läs mer:

- LKB:s Checklista "Egen brandskyddskontroll av traktorer och lantbruksmaskiner": flik8
- LBK:s rekommendationer.

LANT-LYFTET
FÖR BÄTTRE HÄLSA & SÄKERHET I GRÖNA NÄRINGAR

Medfinansieras av Europeiska unionen